

Sygn. akt I ACa 332/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Beata Wojtasiak
Sędziowie	:	SSA Grażyna Wołosowicz (spr.) SSA Elżbieta Bieńkowska
Protokolant	:	Łukasz Patejuk

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2020 r. w Białymstoku na rozprawie
sprawy z powództwa (...) **Bank (...) S.A. w W.**

przeciwko **J. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 18 marca 2020 r. sygn. akt I C 758/19

I. uchyla zaskarżony wyrok:

1. - w punkcie I i umarza postępowanie:

a) ponad kwotę 2.795,05 (dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt pięć 05/100) zł;

b) ponad odsetki ustawowe, liczone od kwoty 85.522,02 (osiemdziesiąt pięć tysięcy pięćset dwadzieścia dwa 02/100) zł za okres od dnia 4 sierpnia 2017 roku do dnia 17 czerwca 2020 roku, w wysokości 2,5- krotności stopy oprocentowania kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie;

2 - w punkcie II i umarza postępowanie ponad kwotę 5.217,80 zł;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej;

IV. przyznaje kuratorowi pozwanego adwokata N. N. wynagrodzenie w kwocie 2.025 zł, nakazując je wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku.

(...)

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.(uprzednio Bank (...) S.A. z siedzibą we W.) wnosił o zasądzenie od J. P. kwoty 93.926,38 zł wraz z odsetkami. Wskazał, że na skutek niewywiązywania się przez pozwanego z warunków umowy o kredyt mieszkaniowy, powstało zadłużenie w wysokości dochodzonej pozwem.

Kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu J. P. wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 18 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 93.926,38 złotych wraz z dalszymi odsetkami liczonymi od kwoty kapitału 85.522,02 złotych od dnia 04 sierpnia 2017 roku w wysokości 2,5-krotności stopy oprocentowania kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty odsetek umownych, tj. 1.991,76 zł od dnia 12 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty (punkt I.), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.274 złotych tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 5.417 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (punkt II.), odstąpił od obciążania pozwanego brakującymi kosztami sądowymi (punkt III.) oraz przyznał kuratorowi adwokatowi N. N. wynagrodzenie w kwocie 2.160 złotych, którą wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Białymstoku z zaliczki zapisanej pod pozycją 500055451234 dnia 12 grudnia 2019 roku (punkt IV.).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynikało, że w dniu 21 maja 2015 r. J. P. zawarł z Bank (...) S.A. (obecnie (...) Bank (...) S.A.) umowę o kredyt mieszkaniowy nr (...). W dniach 28 maja 2015 r. oraz 18 czerwca 2015 r. pozwany dokonał wypłaty kredytu w łącznej wysokości 88.650 zł.

W związku z tym, że pozwany nie wywiązywał się z obowiązku terminowej spłaty rat kredytu, Bank pismem z 18 kwietnia 2017 r. wezwał go do spłaty zadłużenia. Przesyłka zawierająca wezwanie do spłaty zadłużenia nie została przez J. P. podjęta w terminie.

Kolejnym pismem z 12 czerwca 2017 r. Bank wypowiedział umowę kredytu. Przesyłka ta również nie została podjęta przez adresata.

Oba pisma zostały wysłane na adres kredytobiorcy wskazany w formularzu zmian adresowych, tj. ul. (...), (...)-(...) B..

W konsekwencji roszczenie stało się wymagalne po upływie 30 dni od dnia zwrotu niepodjętej w terminie przesyłki powodowi, tj. 10 sierpnia 2017 r. Zadłużenie pozwanego wobec Banku, na dzień wniesienia pozwu, wynosiło 93.926,38 zł (niespłacony kapitał kredytu - 85.522,02 zł, odsetki umowne - 1.991,76 zł, odsetki z tytułu opóźnienia - 6.408,40 zł, koszty wezwań i upomnień - 4,20 zł).

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 69 prawa bankowego powodowy bank oddał do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych, zaś obowiązkiem pozwanego było korzystania z niej na warunkach określonych w umowie oraz zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że strona powodowa celem wykazania faktów, z których wywodziła skutki prawne, przedłożyła dowody w postaci: historii spłat oraz historii rachunku, które niezaprzeczalnie potwierdzają zasadność dochodzonego roszczenia. Zaznaczył, że strona pozwana nie podważyła wiarygodności dokumentów przedłożonych przez powoda, albowiem jej twierdzenia były w zasadzie gołosłowne i nie zostały nieoparte żadnymi dowodami.

W szczególności, Sąd I instancji nie podzielił zarzutu dotyczącego braku umocowania dla osób udzielających i wypowiadających umowę kredytu, wskazując że Bank przedstawił stosowne pełnomocnictwa udzielone D. P., M. L. i J. T.. Stwierdził też, że umowa kredytu została skutecznie pozwanemu wypowiedziana, gdyż na skutek zmiany przez kredytobiorcę adresu do korespondencji, pisma zawierające wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy zostało wysłane na wskazany adres, tj. ul. (...), (...)-(...) B.. Nadto z pisma „ostateczne wezwanie do zapłaty” wyraźnie wynika, że zawierało informację o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz zmianę umowy kredytowej.

O kosztach procesu postanowił zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na podstawie § 1 pkt 1 oraz § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, przyznał kuratorowi ustanowionemu dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wynagrodzenie w kwocie 2.160 zł. W oparciu o przepis art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania strony przegranej brakującymi kosztami sądowymi.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 18 marca 2020 roku wniósł pozwany J. P., który zaskarżył ww. wyrok w całości zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) **art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, nie zaś swobodny, a nadto w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego oraz zasadami logicznego rozumowania, polegający na przyjęciu, iż pozwany był zobowiązany do spłaty kredytu, pomimo że powód nie wykazał, iż kredyt taki został udzielony,**

b) **art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 7 ust. 1 i 3 Prawa bankowego w zw. z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2004 roku „w sprawie sposobu tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczenia dokumentów związanych z czynnościami bankowymi, sporządzanych na elektronicznych nośnikach informacji” (tj.: Dz.U. z 2004r., nr 236, poz. 2364 ze zm.) poprzez błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu istnienia roszczenia co do zasady oraz wysokości w oparciu o dołączone przez stronę powodową wydruki historii operacji, przez nikogo nie podpisane, nie zawierających żadnych danych umożliwiających weryfikację tego kto, kiedy, w jaki sposób oraz z jakiego urzędnika i systemu dokonał wygenerowania tych wydruków,**

c) **art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 129 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. oraz art. 75c Prawa bankowego poprzez przyjęcie, iż roszczenie dochodzone przez stronę powodową jest wymagalne wobec spełnienia ustawowych przesłanek z art. 75c Prawa bankowego, w sytuacji gdy dołączone przez powoda dowody, między innymi: wezwanie do zapłaty z dnia 18 kwietnia 2017 roku zawierające pouczenie o możliwości restrukturyzacji zadłużenia stanowi jedynie kserokopię, a co za tym idzie nie może być traktowane jako dokument w rozumieniu art. 245 k.p.c., a nadto nie zostało ono skutecznie doręczone pozwanemu, gdyż za dowód takiego doręczenia nie może być uznany elektroniczny wydruk książki nadawczej powoda nieopatrzony pieczęcią pocztową, co poddaje w wątpliwość prawdziwość wygenerowanego pliku, a nadto możliwość sprawdzenia zaszeregowania przesyłki pod wskazanym tam numerem ewidencyjnym, który nie został odnotowany w treści pisma.**

Wskazując na powyższe zarzuty, wnosił o:

- 1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości,**
- 2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje,**
- 3. zasądzenie na rzecz kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora w postępowaniu odwoławczym,**
ewentualnie
- 4. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.**

SĄD APELACYJNY USTALIŁ I ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa, która domagała się zasądzenia kwoty 93.926,38 zł, na którą składały się: 85.522,02 zł z tytułu niespłaconego kapitału, 1.991,76 zł z tytułu odsetek umownych, 6.408,40 zł z tytułu odsetek za opóźnienia i 4,20 zł koszty wezwań i upomnień, celem udowodnienia zasadności dochodzonego pozvem roszczenia przedłożyła szereg dokumentów, w szczególności: umowę o kredyt mieszkaniowy nr (...), formularz zmian adresowych, historię operacji na rachunku pozwanego oraz pisma zawierające wezwanie do spłaty zadłużenia oraz wypowiedzenie umowy kredytu.

W tym miejscu nadmienić należy, że wprawdzie przedłożone przez Bank dokumenty miały jedynie charakter dokumentów prywatnych (art. 245 k.p.c.), tym niemniej dokumenty prywatne, mogą również stanowić dostateczny dowód istnienia roszczenia i jego wysokości. Podkreślenia bowiem wymaga, że dokument prywatny jest jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak jak wszystkie inne dowody. Może więc wbrew sugestii pozwanego stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania oraz być oceniany według ogólnych zasad oceny dowodów, a więc kryteriów wskazanych w art. 233 § 1 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011r. II CSK 710/10, LEX nr 1129100).

Przydatność dokumentów prywatnych dla wykazania określonych okoliczności powinna być zatem oceniana w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Obowiązku temu Sąd Okręgowy również nie uchybił, dokonując oceny wszelkich zaofiarowanych mu przez strony dowodów. Trafnie też uznał, że omawiane dokumenty zawierały wszystkie dane niezbędne do zidentyfikowania osoby dłużnika (J. P.), jak również wiarygodności dochodzonej w niniejszej procesie, jako tej samej, która była objęta w/w umową kredytu. Pozwalały również na wykazanie wysokości tej wiarygodności. Na obecnym etapie postępowania bezspornym jest, że umowa oraz oświadczenia Banku kierowane do pozwanego, zostały podpisane przez osoby upoważnione do dokonania takiej czynności, gdyż potwierdza to treść dokumentów przedłożonych przez Bank.

Pozwany rzecz jasna mógł wykazywać, że treść tych dokumentów nie jest zgodna z prawdziwym stanem rzeczy i w tym celu posługiwać się wszelkimi środkami dowodowymi, ale zarówno przed Sądem pierwszej instancji, jak i na potrzeby apelacji, ograniczył się do zwykłego zaprzeczenia. Samo zaś zaprzeczenie prawdziwości dokumentów, w tym nawet prywatnych, ale sporządzonych przez podmiot profesjonalnie zajmujący się udzielaniem oraz obsługą pożyczek i kredytów (tj. przez Bank), nie może jednak polegać na samej negacji istnienia lub wysokości długu, jeśli z pozostałych dowodów przedłożonych przez stronę powodową, wynika fakt zawarcia umowy pożyczki, jej wysokość i ustalone przez strony warunki spłaty, a także wykaz i sposób naliczania niespłaconego kapitału i odsetek. Wbrew wywiodom skarżącego, Sąd Okręgowy nie dopuścił się zatem żadnego z zarzucanych mu uchybień, a przeprowadzone rozważania prawne i ich argumentacja zawarta w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku zasługiwały na pełną akceptację i zostały przyjęte za własne przez Sąd Odwoławczy.

W związku z powyższym zgodzić się należało z oceną Sądu I instancji, że umowa kredytu mieszkaniowego nr (...) zawarta pomiędzy J. P. a Bankiem (...) SA z siedzibą we W. – poprzednim powoda, została skutecznie zawarta, Bank oddał do dyspozycji kredytobiorcy wskazaną kwotę środków pieniężnych, zaś pozwany nie wywiązał się z obowiązku terminowej spłaty rat, w efekcie czego umowa została skutecznie wypowiedziana, a kredyt postawiony w stan wymagalności. Stąd, obowiązkiem pozwanego była spłata powstałego zadłużenia.

Zaznaczyć należy, że już na etapie postępowania apelacyjnego doszło do zmian w stanie faktycznym niniejszej sprawy. Mianowicie powodowy Bank pismem z dnia 6 listopada 2020 r. poinformował, że w związku z wpłatą przez powoda w dniu 17 czerwca 2020 r. kwoty 98.183,33 zł cofa w tym zakresie powództwo. Jednocześnie wskazał, że wpłacona kwota została rozdysponowana na: 85.522,02 zł – kapitał, 3.613,35 zł – odsetki karne, 7.065,20 zł – koszty procesu, 1.991,76 zł – odsetki umowne. W związku z tym ograniczył żądanie pozwu w ten sposób, że domagał się zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda pozostałej części odsetek karnych wskazanych w pozwie tj. 2 795,05 złotych, dalszych odsetek ustawowych liczonych od kwoty kapitału 85 522,02 złotych od dnia 4 sierpnia 2017 roku w wysokości 2,5-krotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie do dnia zapłaty oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 144-145 akt).

Ww. pismo zostało doręczone kuratorowi pozwanego, który jednak nie zajął żadnego stanowiska, w tym nie zakwestionował przedstawionego sposobu rozliczenia przez Bank wpłaconej kwoty zadłużenia.

W związku zatem ze skutecznym częściowym cofnięciem pozwu, Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku w zakresie w jakim powód cofnął powództwo i umorzył postępowanie w sprawie (art. 386 § 3 k.p.c. i art. 355 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c.).

W pozostałym zaś zakresie apelację pozwanego jako pozbawioną uzasadnionych podstaw, należało oddalić (art. 385 k.p.c.).

O kosztach procesu w instancji odwoławczej, postanowiono zgodnie z zasadą z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 2) w zw. z § 2 pkt. 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.z 2018r, poz. 265), obciążając nimi w całości pozwanego, jako stronę przegrywającą.

Wyjaśnić należy, że wprawdzie z art. 203 § 2 k.p.c. wynika, że zwrot kosztów postępowania w wypadku cofnięcia pozwu obciąża powoda, niemniej w orzecznictwie przyjmuje się, że w sytuacji, gdy cofnięcie pozwu nastąpiło wskutek dokonania zapłaty przez pozwanego po wytoczeniu powództwa, to pozwany obowiązany jest do zwrotu kosztów procesu powodowi. Stanowisko to należy wywieść z tezy, że zaspokojenie przez pozwanego roszczenia powoda po wytoczeniu pozwu jest równoznaczne z przegraniem przez niego procesu.

O wynagrodzeniu kuratora ustanowionego dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego postanowiono w myśl § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 roku w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. 2018.536) w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 2) w zw. z § 2 pkt. 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm).

(...)